

4. KIRMATAŞ SEMPOZYUMU AÇILIŞ KONUŞMASI

Mehmet TORUN
YÖNETİM KURULU BAŞKANI

Ülkelerin gelişmesinde doğal kaynakların kullanılması kaçınılmaz bir gerekliliktir. Ancak, bu kaynakların tükenen ve yenilenemez oldukları düşünüldüğünde

ciddi bir planlama yapılması da olmazsa olmaz bir zorunluluktur.

Günümüzde altyapı yatırımlarının ve inşaat sektörünün büyüklüğü göz önüne alındığında, kırmataş sektörünün hacmi ve büyüklüğü daha iyi anlaşılabilir.

Bu kaynakların tükenen ve yenilenemez oldukları düşünüldüğünde ciddi bir planlama yapılması olmazsa olmaz bir zorunluluktur.

Ülkemiz agrega hammaddeleri açısından oldukça şanslı bir konumdadır. Bu anlamda da kırma taş sektörü madencilik sektörünün en önemli alt sektörlerinden biri haline gelmiştir. Söz konusu sektör; ulaştığı yatırım düzeyi, yıllık bilançosu, üretim hacmi ve istihdam olanakları ile önemini her geçen gün daha da artırmaktadır. Ancak bu büyümeyle birlikte sektörün sorunları da buna paralel olarak büyümektedir. Bu sorunlar sektörü zaman zaman idarelerle ve yöre halkıyla karşı karşıya getirmektedir. Bu sorunları, iş kazaları, çevresel riskler, kaynak kaybı,

sarsıntı, gürültü, taş fırlaması ve görsel kirlilik olarak sıralayabiliriz. Taşocaklarının bir çoğunda kendilerini “taş ustası” olarak lanse eden işin ehli olmayan kişiler çalışmakta, bazı taş ocaklarında da yasal ve standart patlayıcı maddeler kullanılmadığından ölümlü iş kazaları meydana gelmekte ve kaynak kaybına neden olunmaktadır.

Özü itibarıyla, bir yer altı veya yerüstü kaynağının toplum hizmetine sunulması sürecinden ibaret olan taşocağı üretim faaliyeti, bir maden işletmeciliğidir. Bir maden işletme süreci; arama, proje, yatırım, üretim ve pazarlama aşamalarından geçmektedir. Bu aşamaların her biri madencilik disiplininin uzmanlık alanı içindedir. Anılan üretim faaliyetlerinin de diğer ilintili mesleki disiplinlerle birlikte maden mühendislerinin denetimi altında projelendirilmesi ve yürütülmesi gerekmektedir. Ancak bu konuda, yasal düzenlemelerin yeterli olmaması nedeniyle sektörde ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu sorunların acilen çözüme kavuşturulması hem sektör, hem de ülke madenciliği için büyük önem taşımaktadır. Bir çok taşocağında, standart patlayıcı maddeler yeterince kullanılmamaktadır. Türkiye’de işletilen taşocaklarında meydana gelen iş kazalarında her yıl bir çok insanımız hayatını kaybetmekte, bu kayıpların %

Madencilik sektöründe birinci dereceden sorumlu olan, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın, gerekli uygulama ve denetimleri yeterince yapıldığı söylenemez.

80'i patlayıcı maddelerin usulsüz ve bilgisizce kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Taşocaklarında; bilinçsiz çalışma ve yeterli denetim yapılamaması sonucu; kaynak kaybına,

çevreye olumsuz etkilere ve ölümlü ve yaralanmalı iş kazalarına yol açılmaktadır.

Madencilik sektöründe birinci dereceden sorumlu olan, *Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın*, gerekli uygulama ve denetimleri yeterince yapıldığı söylenemez. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından çıkarılan 4857 sayılı iş kanunu ve ilgili yönetmelikler; riskin yüksek olduğu tüm sektörlerde etkin önlemlerin alınması, iş güvenliği kültürünün geliştirilmesi ve etkin denetimlerin yapılabilmesi bakımından son derece yetersiz ve ciddi sorunlar içermektedir.

Maden kanunu ve ilgili yönetmeliklerle verilen görevleri ifa eden mühendislerin verdiği hizmetlerle ilgili olarak kurum ve kuruluşlara sundukları belgeleri, TMMOB'ye bağlı Odaların mesleki denetimden geçirmelerinde başta iş kazalarının önlenmesi olmak üzere, sayısız yarar bulunduğu inanmaktayız.

4857 sayılı iş yasası gereği, iş kazalarının çoğunluğunun yaşandığı 50 kişiden az işçi çalıştıran işletmelerde, iş güvenliği uzmanı çalıştırma zorunluluğu bulunmamaktadır. Madencilik sektörü gibi riskin yüksek olduğu bütün işyerlerinde işçi sa-

yısına bakılmaksızın, iş güvenliği mühendisi çalıştırma zorunluluğu mutlaka sağlanmalıdır.

Çalışanların eğitimi, çalışma alanındaki risklere karşı bilgilendirilmeleri, risklere karşı kişisel donanımlarının uygun ve eksiksiz olması işveren tarafından sağlanmalı ve sürekli olarak denetlenmelidir.

Çevre faktörü göz ardı edilerek herhangi bir ekonomik faaliyet gibi madencilik faaliyetlerinin de yürütülmesi, içinde bulunduğumuz yüzyılda mümkün değildir. Sürdürülebilir kalkınma kavramı içerisinde "ya madencilik ya çevre dayatması" bulunmamaktadır. Madencilik sektörünün çevreye etkilerini yadsımak mümkün değildir. Ancak; madencilik sektöründe, çevre dostu teknoloji ve yöntemlerin kullanılması, madencilik süreçlerinde yada sonrasında çevrenin korunmasına ya da yenilenmesine yönelik önlemlerin alınması, sektörün gelişimini engellemeyecek, aksine genel anlamda sektörün gelişimi sağlayacaktır.

Bu sempozyumun yukarıda belirtilen sorunların çözümüne katkı koyacağı inancıyla, katkı koyan tüm kurum ve kuruluşlar ile katılan herkese teşekkür ederim.

